

Lausunto vastikkeetta saadun käyttöomaisuuden käsittelyä koskevaan poikkeushakemukseen

Hakijan, kuntayhtymä A:n, tehtävänä on kansanterveyslain mukaisten tehtävien hoitaminen ja sosiaalihuoltolaissa tarkoitetun laitoshuollon järjestäminen. Kuntayhtymä A:n 1.1.1995 toteutetun perustamisen yhteydessä on purettu kuntayhtymät B ja C, joiden tehtävät on annettu kuntayhtymä A:n hoidettavaksi. Samassa yhteydessä kuntayhtymän B omistuksessa ollut vanhainkotikiinteistö siirtyi kuntayhtymän A omistukseen. Kuntayhtymä A:ssa on kolme jäsenkuntaa, joista kaksi yhdessä olivat kuntayhtymä B:n jäsenkuntia.

Hakija katsoo saaneensa vanhainkotikiinteistön vastikkeetta ja pyytää poikkeuslupaa kiinteistön merkitsemiseen kuntayhtymän käyttöomaisuuteen ja peruspääomaan, koska muutoin nämä tase-erät ja palvelujen hinnan perustana olevat poistot ja peruspääoman korko jäisivät liian pieniksi.

Lausunnon perustelut

Kirjanpitolain 12 § 3 momentin mukaan käyttöomaisuutta ovat esineet, erikseen luovutettavissa olevat oikeudet ja muut hyödykkeet, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa useampana kuin yhtenä tilikautena.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta (1996) on kirjanpitolain käyttöomaisuuden määritelmää täydennetty siten, että käyttöomaisuutta ovat tulon tuottamisen tarkoituksesta riippumatta hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useamman kuin yhden tilikauden aikana.

Käyttöomaisuuden hankintamenolla tarkoitetaan kirjanpitolain 13 §:n pääsäännön mukaan hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneita menoja. Kirjanpitolain 16 §:n mukaan käyttöomaisuuden hankintameno aktivoidaan ja kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi. Maa-alueen hankintamenosta ei em. taseohjeen mukaan tehdä suunnitelman mukaisia poistoja.

Kuntajaoston antaman poisto-ohjeen (1996) mukaan vastikkeetta saadut maa- ja vesialueet, rakennukset ja arvopaperit voidaan ottaa kunnan ja kuntayhtymän taseeseen arvostuseränä todennäköiseen luovutushintaan. Mikäli vastikkeetta saadun kiinteistön todennäköinen luovutushinta ei ole selvitetävissä, tasearvo voidaan määrittellä enintään viimeksi toimitetussa kiinteistöverotuksessa vahvistettuun verotusarvoon. Arvostuseränä käsitellyistä käyttöomaisuudesta ei tehdä suunnitelmapoistoja.

Kuntalain 78 §:n mukaan kuntayhtymän perussopimuksessa on sovittava jäsenkuntien osuudesta kuntayhtymän varoihin ja vastuusta sen veloista sekä siitä, miten kuntayhtymä puretaan ja loppuselvitys suoritetaan.

Kuntajaoston lausunto

Mikäli kuntayhtymä B:n varat ja velat ovat perussopimuksessa määrätty siirtyvän jäsenkunnille ja jäsenkunnat ovat ne edelleen sopimuksella siirtäneet kuntayhtymä A:lle, on käyttöomaisuuden luovutus ollut vastikkeellinen. Siirtyneen omaisuuden vastiketta ovat jäsenkuntien peruspääomaosuudet kuntayhtymä A:ssa. Mikäli kuntayhtymä B:ltä on sopimuksella siirretty vieraan pääoman luonteisia eriä kuntayhtymä A:lle ovat ne osa luovutetun omaisuuden vastiketta. Luovutetun vanhainkotikiinteistön siirtohintaa on näin muodoin aktivoitavaa hankintamenoa, joka taseessa on jaettava maa-alueen hankintamenoon ja rakennuksen hankintamenoon. Hakijan tulee poistaa rakennuksen hankintameno vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan.